

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Sylvy Šiškeové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **J. Š.**, zastoupený Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalované: **Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje**, se sídlem Na Bělidle 7, Ostrava, ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti žalované, v řízení o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 6. 2020, č. j. 22 A 49/2020 – 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalované **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobou podanou dne 19. 5. 2020 u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalované, která měla nastat v řízení o jeho žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Podáním ze dne 9. 6. 2020 vzal žalobce žalobu v celém rozsahu zpět, protože žalovaná mu rozhodnutím doručeným dne 4. 6. 2020 částečně poskytla požadované informace a současně ve zbytku jeho žádost odmítla. Žalobce konstatoval, že postupem žalované byl plně uspokojen, přičemž z jeho vyjádření a jím doložených listin krajský soud seznal, že žalovaná ve věci již není nečinná.

[2] S ohledem na výše uvedené krajský soud řízení zastavil (výrok I.), podle § 60 odst. 3 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), žalované uložil nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 200 Kč (výrok II.) a žalobci vrátil část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1000 Kč (výrok III.).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] V kasační stížnosti žalovaná (dále též „stěžovatelka“) uplatnila důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., přičemž kasační stížnost spojila s návrhem na přiznání odkladného účinku.

[4] Stěžovatelka nejprve zevrubně popsala průběh předcházejícího řízení. Napadené usnesení označila za nepřezkoumatelné, neboť jí bylo znemožněno uplatňovat procesní práva, konkrétně právo vyjádřit se k podané žalobě a předložit důkazy, v důsledku čehož krajský soud rozhodl v rozporu se zákonem. Krajský soud nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností a napadené usnesení vydal pouze na základě důkazů a tvrzení žalobce, aniž by si skutkový stav u stěžovatelky ověřil. Jelikož stěžovatelka ve skutečnosti vůbec nečinná nebyla, zpětvzetí žaloby nezavinila. Krajský soud proto neměl postupovat podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s., nýbrž podle věty první citovaného ustanovení, tzn. nepřiznat náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže *byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou*.

[6] Podle § 102 s. ř. s. *kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak*.

[7] Z povahy kasační stížnosti jakožto „opravného prostředku“ vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu vyhověno, případně kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná újma na jeho právech (§ 102 s. ř. s.). Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, lze z pohledu žalovaného jako stěžovatele rozlišit v zásadě jen dvě právně rozdílné situace: žalobě bylo vyhověno, nebo nikoliv. Bylo-li by žalobě proti nečinnosti vyhověno, vyvolalo by to určitý právní účinek ve sféře žalovaného správního orgánu, neboť by mu bylo nařízeno vydat rozhodnutí ve věci. Kasační stížnost by tak byla „subjektivně přípustná“. Oproti tomu, nevyhově-li krajský soud žalobě – ať už z důvodů procesních (jako tomu bylo v nyní posuzované věci) nebo z důvodů meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu ke změně nedochází a žalovanému žádná újma nevzniká. Újma přitom nemůže spočívat v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Nelze-li připustit přezkum rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení bez přípustné kasační námitky proti výroku v meritu věci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 – 64, č. 2116/2010 Sb. NSS), není ani možné uznat tvrzenou újmu plynoucí z výroku o nákladech řízení jako relevantní újmu pro posouzení přípustnosti kasační stížnosti jako takové.

[8] Obdobnou situací (spočívající v zastavení řízení o nečinnostní žalobě pro její zpětvzetí s ohledem na pozdější chování žalovaného) se ve svém nedávném usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018 – 52, zabýval také rozšířený senát Nejvyššího správního

pokračování

soudu. K neexistenci myslitelné újmy žalovaného, a tedy k vyloučení možnosti, že by mohl podat kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení, rozšířený senát v bodě [51] uvedl: „*Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejpriznivější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení.*“ Podrobný výklad tzv. „subjektivní nepřipustnosti“ kasačních stížností rozšířený senát v bodě [60] zobecnil v následující závěr: „*Žalovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s.; taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.*“

[9] Citované závěry rozšířeného senátu plně dopadají také na nyní projednávaný případ, a proto Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost žalované jako podanou osobou zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti bez zbytečného odkladu, nerozhodoval již o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s.

[10] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že ačkoli se z důvodu odmítnutí kasační stížnosti nemohl věcí meritorně zabývat, a tedy ani řešit stěžovatelkou vznesené námitky, jimiž popírala svou nečinnost nebo namítala nesprávný procesní postup krajského soudu, nad rámec shora uvedeného upozorňuje, že právě s ohledem na nepřipustnost kasačních stížností žalovaného správního orgánu v případech obdobných tomu v nyní souzené věci leží těžiště odpovědnosti za rozhodovací činnost primárně na krajských soudech. Umožnění stranám vyjádřit se před rozhodnutím věci k požadované náhradě nákladů řízení přitom může v konkrétní věci přispět k zamezení možnému zneužití práva a ke zjištění okolností vedoucích soud k aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. a k rozhodnutí o nepřiznání náhrady nákladů soudního řízení pro existenci důvodů zvláštního zřetele hodných.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu